

Handleiding bij de 32 werkboekjes

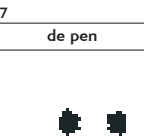

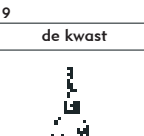
Inhoud

Deel A: Handleiding bij de soorten oefeningen	93
1. Stramien van de oefeningen	93
2. Stramien van de oefeningen bij werkboekje 1 t/m 8	94
3. Aanvullingen op het stramien bij werkboekje 9 t/m 16	103
4. Aanvullingen op het stramien bij werkboekje 17 t/m 24	111
5. Aanvullingen op de oefeningen bij werkboekje 25 t/m 32	115
6. Aanvulling vanaf werkboekje 9: luisterwerkbladen	116
Deel B: Handleiding Spelen en spelvormen	117
7. Spelen en spelvormen bij alle werkvormen	117
8. Werkwijze en taalspelletjes bij de HZS-platen	118
Deel C: Handleiding per werkboekje	123
Onderwerp 1: In de klas	123
Onderwerp 2: Het huis	125
Onderwerp 3: Mijn lichaam	127
Onderwerp 4: Het weer	129
Onderwerp 5: Bij de school	131
Onderwerp 6: Spelen	133
Onderwerp 7: Familie	135
Onderwerp 8: Eten	137
Onderwerp 9: Op school	139
Onderwerp 10: In huis	141
Onderwerp 11: Kleding	143
Onderwerp 12: Dieren	145
Onderwerp 13: Openbaar vervoer	147
Onderwerp 14: Lekker vrij!	149
Onderwerp 15: Vrienden	151
Onderwerp 16: In de winkel	153
Onderwerp 17: Op het schoolplein	155
Onderwerp 18: Op straat	157
Onderwerp 19: Ziek zijn	159
Onderwerp 20: Slecht weer	161
Onderwerp 21: Knutselen	163
Onderwerp 22: Een dagje weg!	165
Onderwerp 23: Ruzie	167
Onderwerp 24: Jarig	169
Onderwerp 25: Handenarbeid	171
Onderwerp 26: De winkelstraat	173
Onderwerp 27: In het ziekenhuis	175
Onderwerp 28: De boerderij	177
Onderwerp 29: Het ongeluk	179
Onderwerp 30: Met het vliegtuig	181
Onderwerp 31: Dromen	183
Onderwerp 32: De bruiloft	185

2. Stramien van de oefeningen bij werkboekjes 1 t/m 8

2.1 Oefening 1 en 9 in werkboekje 1

1 luister - lees - wijs aan

		
1 de tafel	2 de stoel	3 de juf
		
4 de meester	5 het boek	6 de verf
		
7 de pen	8 het potlood	9 de kwast
		
10 de cd	11 het plaatje	12 de lijm

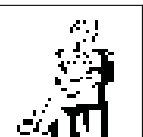
1

HZS - 1: In de klas

9 luister - lees - wijs aan

wat doe ik ?

		
1 ik zit	2 ik sta	3 ik loop
		
4 ik lees		5 ik schrijf
		
6 ik teken	7 ik luister	8 ik kleur

12

HZS - 1: In de klas

Vorm

12 plaatjes van zelfstandige naamwoorden met daaronder het woord, en ongeveer 8 plaatjes van werkwoorden met daaronder een korte zin.

Bedoeling

Het bevorderen van de (receptieve) woordenschat en taalvaardigheid. Door meerdere keren te luisteren naar de cd leren de kinderen het woord en de zin te koppelen aan het plaatje. Op die manier oefenen de kinderen de woorden en de zinnen in en verwerven zij er een goed klankbeeld bij. Voor leesvaardige kinderen kunnen het woord onder de illustratie en de zinnen daarbij steun bieden.

Activiteit

De leerling beluistert het betreffende fragment op de cd en hoort de woorden of zinnen in de volgorde van het plaatje. Het kind wijst steeds het betreffende plaatje aan. Deze motorische activiteit biedt ondersteuning bij het inprenten.

Opmerkingen

Het is belangrijk dat de leerkracht de kinderen stimuleert om het fragment één of meerdere keren te herhalen, wanneer ze daaraan behoefte hebben. In de praktijk blijkt dat veel kinderen het woord daarbij spontaan gaan nazeggen. Zolang dat spontaan is, is dat geen enkel probleem. De werkwoorden worden eerst behandeld door middel van een TPR-aanpak (luisteren en nadoen).

2.2 Oefening 2 en 10 in werkboekje 1

2 luister - kleur het rondje

1			
2			
3			
4			
5			
6			

2

HZS - 1: In de klas

10 luister - kleur het rondje

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			

13

HZS - 1: In de klas

Vorm

De plaatjes van de in te oefenen woorden staan steeds in rijen van drie.

Bedoeling

Receptieve woordenschatontwikkeling en het leren van de uitspraak.

Activiteit

De leerling beluistert het betreffende fragment op de cd en hoort steeds één woord of één korte zin. Het kind moet dan uit de drie plaatjes kiezen welk woord het hoort. Het rondje bij het goede plaatje wordt gekleurd. Zie bijlage 5 op de leerkracht-cd voor de antwoordbladen.

Opmerkingen

Het begrip 'rondje' wordt voor het eerst gebruikt. Biedt dit begrip apart aan.

Wanneer u ziet dat de leerling nog veel moeite heeft met deze oefening, is het verstandig om de vorige oefening nog enkele keren te laten beluisteren.

2.3 Oefening 3 en 11 uit werkboekje 1

3 lees - kleur het rondje

1 	☐ de kwast	2 	☐ de lijm
	☐ de lijm		☐ de kwast
	☐ de juf		☐ de meester
3 	☐ de lijm	4 	☐ de pen
	☐ de meester		☐ de meester
	☐ de pen		☐ de stoel
5 	☐ de pen	6 	☐ de tafel
	☐ de stoel		☐ de verf
	☐ de tafel		☐ de stoel
7 	☐ de tafel	8 	☐ de cd
	☐ de verf		☐ de verf
	☐ de cd		☐ het boek
9 	☐ het boek	10 	☐ het boek
	☐ het plaatje		☐ het plaatje
	☐ de cd		☐ het potlood
11 	☐ het plaatje	12 	☐ de juf
	☐ het potlood		☐ het potlood
	☐ de juf		☐ de kwast

4

HZS - 1: in de klas

11 lees - kleur het rondje

1 	☐ ik zit	2 	☐ ik luister
	☐ ik kleur		☐ ik loop
	☐ ik lees		☐ ik schrijf
3 	☐ ik teken	4 	☐ ik sta
	☐ ik lees		☐ ik loop
	☐ ik sta		☐ ik lees
5 	☐ ik loop	6 	☐ ik lees
	☐ ik sta		☐ ik zit
	☐ ik schrijf		☐ ik teken
7 	☐ ik schrijf	8 	☐ ik zit
	☐ ik luister		☐ ik kleur
	☐ ik loop		☐ ik sta

14

HZS - 1: in de klas

Vorm

Van de in te oefenen woorden wordt steeds een plaatje gegeven, met ernaast drie woorden of drie korte zinnen. Naast het juiste woord/de juiste zin worden twee onjuiste woorden of zinnestjes gegeven.

Bedoeling

Het inoefenen van de woordenschat middels schriftelijke ondersteuning.

Activiteit

Het kind bekijkt het plaatje en leest daarna de drie gegeven woorden of zinnen. Daarna kleurt het kind het goede rondje.

Opmerkingen

Deze oefening is alleen geschikt voor kinderen die in staat zijn het Nederlands te lezen.

Deel B: Handleiding Spelen en spelvormen

7. Spelen en spelvormen bij alle werkboekjes

Kinderen leren de Nederlandse taal onder andere door dagelijks met spelmateriaal gericht bezig te zijn.

Spelletjes maken

Een belangrijk onderdeel van het oefenprogramma zijn de spelletjes gebaseerd op de woordenschat van HZS. Voor elk niveau is een set spelmateriaal beschikbaar, gedrukt op dun karton.

De diverse spelbladen hebben per niveau de volgende kleur:

Cursus 1 Blauw

Cursus 2 Geel

Cursus 3 Rood

Cursus 4 Groen

Van iedere kleur zijn er twee varianten: de donkerste kleur bevat spelmateriaal waarin zelfstandig naamwoorden, voorzetsels en bijvoeglijk naamwoorden centraal staan. De lichtere kleur bevat spelbladen waarin de werkwoorden centraal staan.

Op de achterkant van ieder spelblad staat bij welk werkboekje het blad hoort (bijv: deel 3 hoort bij werkboekje 3) en om welk spel het gaat (spel 1, spel 2 of spel 3).

De leerkracht maakt het spelmateriaal klaar voor gebruik. De bladen kunnen geplastificeerd worden. Knip de plaatjes uit en berg de spelletjes op in gecodeerde doosjes.

In het werkboekje wordt (door middel van twee muizen) aangegeven wanneer de kinderen een spel kunnen spelen.

Laat een spel spelen op een geschikt moment zodat de groep niet gestoord wordt. Op de laatste bladzijde van het werkblok staat een overzicht waarop kan worden aangegeven welke spelletjes zijn gespeeld.

Corrigeren en nabespreken

Wanneer de leerling zijn werk af heeft, kijkt de leerkracht dit na (zie Antwoordenbladen in bijlage 5 op de HZS-leerkracht-cd) en bespreekt het werk met de leerling. Maak voor ieder niveau een set antwoordenboekjes.

Als een leerling de stof (nog) niet beheerst, vindt herhaling plaats. Oefenen kan door spelletjes te spelen waarbij de woordenschat wordt herhaald op een voor kinderen aantrekkelijke manier.

Samen oefenen

De leerkracht wijst de oefeningen aan die gezamenlijk ingeoeft kunnen worden. Leer de leerlingen om samen te werken door het voor te doen.

Laat leerlingen in tweetallen samen mondeling oefenen. Een leerling die op een hoger niveau zit, kan als tutor functioneren. Laat een niet ingevuld boekje gebruiken. De tutor heeft de bladzijde voor zich met het taalaanbod (of het antwoordenboekje) en kan aan de hand daarvan controleren of de andere leerling de juiste (ant-)woorden en zinnen weet. Leerlingen die op hetzelfde niveau zitten kunnen elkaar ook overhoren.

Deel C: Handleiding per werkboekje

Onderwerp 1: In de klas

A Woordenschat

Zelfstandige naamwoorden de cd de computer het boek de juf, de meester de tafel, de stoel de pen, het potlood de streep de kwast, de lijm, de verf de plaat de kleur de jongen, het meisje het rondje	Werkwoorden luisteren lezen heten lopen, staan, zitten schrijven, tekenen, kleuren zijn (is) Overige woorden blauw, geel, groen dik, dun fout, goed
--	---

Te gebruiken uit Van Horen en Zeggen

Van Horen en Zeggen 1: Praatboek: blz. 1-19, In de klas

B Woord- en zinsvorming

Onbepaald lidwoord: een

Voegwoord: en

Persoonlijke voornaamwoorden: ik en jij

Bezittelijke voornaamwoorden: mijn (in onderwerp 7 komt dit uitgebreider aan de orde)

Vragende zin: de woorden 'ja' en 'nee' worden in een vragende zin gebruikt

Te gebruiken uit Van Horen en zeggen

Grammaticalijn uit Van Horen en Zeggen 1: hoofdstuk 1 blz.10

- onbepaald lidwoord (enkelvoud) een
- ja/nee-vragen
- tellen van 1 tot en met 10

Aandachtspunten bij de instructie

Het bezittelijk voornaamwoord komt uitgebreider aan de orde in onderwerp 7.

In dit onderwerp wordt nog niet stilgestaan bij de inversie die optreedt bij vragende zinnen.

Samen mondeling oefenen

Laat de leerling de gemaakte (en gecorrigeerde) oefeningen leren met een ander kind. Het ene kind leest de oefeningen voor en de ander kijkt na. Daarna wordt er omgeruild. Print voor de leerling de antwoordenpagina's uit (zie HZS-leerkracht-cd).

Zeg maar na...! Luisteroefeningen

(werkwijze: zie handleiding Zeg maar na...!)

De leerling beluistert meerdere keren de oefeningen en zegt de woorden na. In de inhoudsopgave van Zeg maar na...! staat aangegeven na welke klanken de leerkracht evalueert. Noteer op het evaluatie- registratieblad welke klank de leerling goed, voldoende of onvoldoende uitspreekt. Bij twee fouten dient de stof nog eens geleerd te worden.

C Aandachtspunten bij de oefeningen in het werkboekje

Luisteroefeningen

De luisteroefeningen kunnen ook worden gedaan door leerlingen die niet of nauwelijks (in het Nederlands) kunnen lezen. Luisteroefeningen zijn: 1 – 2 – 5 – 9 – 10 – 15 – 16 – 18.

Oefening 6: Schrijf het woord

Bij de schrijfvorbeelden in HZS is gekozen voor een veelgebruikt lettertype. Dit lettertype kan afwijken van de lettervormen van de schrijfmethode die u op uw school gebruikt. Indien u wilt dat de kinderen schrijven volgens de lettervormen van de schrijfmethode die u op school gebruikt, moet u de kinderen er vanaf nu expliciet op wijzen dat het getoonde voorbeeld kan afwijken van de manier waarop de letters geschreven moeten worden.

Oefening 7 en 8: ‘en’ en ‘een’

Het voegwoord ‘en’ en het onbepaald lidwoord ‘een’ worden inge oefend. De leerling kiest zelf welk potlood blauw of geel wordt gekleurd. ‘Een’ potlood, het maakt niet uit welk! Hetzelfde geldt voor ‘een’ boek.

Oefening 17: Hoe heet jij? En hoe heten de kinderen van de groep?

De aanwijzing boven deze oefening is meer voor de leerkracht dan voor de leerling!

Het gaat hier beslist niet om het oefenen van een vragende zin.

Veel leerlingen weten na een hele tijd nog niet de namen van medeleerlingen of van de juf(-fen) of meester(-s). Deze oefening heeft een sociaal aspect, namelijk namen oefenen van de medeleerlingen en de overige leerkrachten. Kopieer indien gewenst deze pagina’s een aantal keer als de leerling nog meer namen wil noteren en gezichten ernaast wil tekenen.

Demonstreer de bedoeling van de les. De nieuwe leerling informeert bij medeleerlingen hoe hij/zij heten. Vervolgens schrijft die betreffende leerling zijn/haar naam op. Tot slot kan een tekening van het gezicht worden gemaakt.

Bij deze oefening komt nog niet de constructie: Ik ben . . . Jij bent . . . ter sprake. Dat gebeurt pas bij onderwerp 2 in oefening 8 en volgende.

Oefening 19: Goed – Fout

De begrippen ‘goed’ en ‘fout’ worden aan de hand van een plaatje met een simpel rekenvoorbeeld duidelijk gemaakt en inge oefend.

De plaatjes zonder tekst van oefening 1 (en de zinnen van oefening 9) kunnen door de leerkracht of door een leerling worden getoond en goed of fout benoemd worden. De andere leerlingen reageren door ‘goed’ of ‘fout’ te zeggen en eventueel het goede woord/zin te zeggen.